

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МАРКЕТИНГУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ДИСТАНЦІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ, ПРАКТИКИ

МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ В СОСТАВЕ
СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ, НАУКИ, ОБРАЗОВАНИЯ,
ПРАКТИКИ

MANAGEMENT AND MARKETING IN THE MODERN ECONOMY,
SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE

21 березня 2019 року

Харків

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МАРКЕТИНГУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

**МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ СУЧАСНОЇ
ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ, ПРАКТИКИ**

ЩОРІЧНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

МАТЕРІАЛИ

**VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

21 березня 2019 року

НФаУ

Харків 2019

УДК 615.1:339.188

М 50

(конференція зареєстрована в УкрІНТІ МОН України від 09.08.2018 р. №263)
Міжнародний індекс ISSN 2415-8593

Редакційна колегія та оргкомітет: проф. Малий В.В. (**голова**), проф. Слободянюк М.М. (**відповідальний секретар**), проф. Пестун І.В., проф. Євтушенко О.М., доц. Дорохова Л. П., доц. Ольховська А.Б., доц. Рогуля О.Ю.

М 50 Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики: Щорічний збірник наукових робіт. Матеріали VII міжнародної науково-практичної дистанційної конференції, м. Харків, 21 березня 2019 р.) / редкол.: В.В. Малий та ін. – Харків.: Нац. фармац. ун-т, 2019. – 407 с.

ISSN 2415-8593

Щорічний збірник наукових робіт містить матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції науковців та практиків, що здійснюють діяльність в цілому в сфері менеджменту й маркетингу та в галузі фармації з різних країн світу.

Розглянуто сучасні досягнення та використання менеджменту й маркетингу у сучасній економіці; форм та методів викладання дисциплін організаційно-економічного й управлінського спрямування на основі теорії менеджменту та маркетингу; практичні аспекти управління виробництвом, контролем якості, реалізацією та споживанням лікарських засобів, підвищення якості фармацевтичної допомоги, управління раціональним використанням лікарських засобів та відповідальним самолікуванням.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями менеджменту й маркетингу та лікознавством.

М 50

УДК 615.1:339.18

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

ISSN 2415-8593

© Колектив авторів, 2019

© Національний фармацевтичний університет, 2019

УДК 615.24:[616.333-008.6+616,33/.34-002]- 085:339.13] :339.137.021(477)

**ВИВЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
КОМПАНІЙ-ВИРОБНИКІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ
ПЕПТИЧНОЇ ВИРАЗКИ ТА ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ РЕФЛЮКСНОЇ
ХВОРОБИ, ЩО НАДХОДЯТЬ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
РИНОК УКРАЇНИ**

Т. П. Зарічна , Т. М. Литвиненко, І. А. Бреус
Запорізький державний медичний університет, Запоріжжя, Україна

АНОТАЦІЯ:

УДК 615.24:[616.333-008.6+616,33/.34-002]- 085:339.13] :339.137.021(477)

Т. П. Зарічна , Т. М. Литвиненко, І. А. Бреус

Вивчення конкурентоспроможності фармацевтичних компаній-виробників лікарських засобів для лікування пептичної виразки та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, що надходять на фармацевтичний ринок України

Ключові слова: ринок лікарських засобів, пептична виразка, гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба, фармацевтична компанія, конкурентоспроможність.

E-mail :breusinna28@gmail.com

Постановка проблеми В даний час захворювання шлунково-кишкового тракту (ШКТ) відносяться до найбільш поширених захворювань внутрішніх органів людини. Якщо раніше лікарі відзначали сезонність хвороби, то зараз цими недугами люди хворіють на протязі цілого року.

Особливе соціальне та медичне значення серед хвороб ШКТ займає пептична виразка , оскільки діагностується у 8-10% населення працездатного віку і частота її поширення більш, ніж у других патологіях ШКТ, а серед пацієнтів з гастроентерологічними захворюваннями майже у 40% діагностується це захворювання [7].

Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ) останніми роками також перебуває у центрі уваги лікарів. Це зумовлено кількома обставинами. У світі спостерігається тенденція до зростання поширеності гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби [1]. Цією патологією страждають від 20 до 50% населення різних країн світу. В Україні серед дорослих людей розповсюдження ГЕРХ становить 30%: 25% - у чоловіків, 40%- у жінок [3].

У зв'язку з вищесказаним актуальним є якісне, своєчасне забезпечення населення лікарськими засобами для лікування зазначених хвороб.

Аналіз літературних джерел показав, що дослідженнями українського ринку лікарських засобів для профілактики та лікування пептичної виразки та ГЕРХ

займалися Котвіцька А. А., Ходаківська В. П [6,7], Слободянюк М. М, Івченко А .В., Крильова Н. М [9] та інші.

Разом з цим, не було проведено глибоке вивчення конкурентоспроможності фармацевтичних компаній на зазначеному сегменті ринку.

Мета даного дослідження - вивчення конкурентоспроможності фармацевтичних компаній – виробників лікарських засобів для лікування пептичної виразки та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, що надходять на фармацевтичний ринок України

Об'єктом дослідження стала група А02В згідно класифікації АТС «Засоби для лікування пептичної виразки та ГЕРХ», які знаходяться в обігу на території України [2,4].

В результаті дослідження встановлено, що в «Державному реєстрі лікарських засобів України» зареєстровано 174 найменувань, які надають на фармацевтичний ринок України 65 підприємств-виробників (табл. 1).

Таблиця 1

Дані про фармацевтичні фірми, які надають лікарські засоби для лікування пептичної виразки та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби на фармацевтичному ринку України

№	Підприємство-виробник, країна	Кількість лікарських форм	Співвідношення % до загальної кількості
1	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Україна	8	21,2%
2	ПрАТ «Технолог», Україна	1	
3	ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», Україна	3	
4	ТОВ «Кусум Фарм», Україна	5	
5	ТОВ «ФАРМ ГРУП», Україна	4	
6	ПАТ «Київмедпрепарат», Україна	3	
7	ПАТ «Фармак», Україна	7	
8	ТОВ «Астрафарм», Україна	1	
9	ПАТ «Галичфарм», Україна	4	
10	ПАТ «Монфарм», Україна	1	
11	Сан Фармасьютикал Індастріз, Індія	6	35,1%
12	Юнік Фармасьютикал Лабораторіз, Індія	4	
13	Кусум Хелтхкер ПБТ ЛТД, Індія	1	
14	Майлан Лабораторіз Лімітед, Індія	2	
15	Торрент Фармасьютикалс Лтд, Індія	6	
16	Д-р Редді`с Лабораторіс Лімітед, Індія	7	
17	Напрод Лайф Саєнсес ПБТ.ЛТД, Індія	4	
18	Фламінго Фармасьютикалс Лтд, Індія	2	
19	Інтас Фармасьютикалс Лтд., Індія	1	

20	Джубілант Дженераікс Лімітед, Індія	2	
21	Іпка лабораторізі Лімітед, Індія	2	
22	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	6	
23	Ауробіндо Фарма Лімітед-Юніт, Індія	2	
24	Медлей Фармасьютикалс Лтд., Індія	1	
25	Мікро Лабс Лімітед, Індія	1	
26	Дженом Біотек, Індія	1	
27	Каділа Фармасьютикалз Лімітед, Індія	1	
28	Тулп Лаб Пвт, Лтд., Індія	2	
29	Маклеодс Фармасьютикалс Лімітед, Індія	2	
30	Інвентілат Хелскеа Пвт Лтд., Індія	2	
31	Метро Фармасьютикалс Пріват Лімітед, Індія	2	
32	Евертоджен Лайф Саєнсиз Лімітед, Індія	3	35,1%
33	Копран Лімітед. Індія	1	
34	Чайна Резоурзес Зіжу Фармас`ютікал Ко., КНР	1	1,7%
35	Реюнг Фармасьютикал Ко., Лтд., КНР	2	
36	Анфарм Хеллас С.А., Греція	1	
37	ДЕМО С.А. Фармасьютикал Індастріз, Греція	1	1,7%
38	БерінгерІнгельхайм Еллас, Греція	1	
39	Тева Фарма С.Л.У., Іспанія	2	
40	Комбіно Фарм, С.Л, Іспанія	1	
41	Лабораторіос Нормон , Іспанія	5	
42	Генфарма Лабораторіо, Іспанія	1	6,9%
43	Лабораторіо Рейг Хофте, Іспанія	1	
44	Фарма Медітеранія, Іспанія	1	
45	Берінгер Інгельхайм Еспана, СА, Іспанія	1	
46	Біофарма Ілач Сан.ве Тідж. А.Ш., Туреччина	1	
47	Мефар Ілач Сан. А.Ш., Туреччина	1	2,9%
48	Нобел Ілач Санаї Ве Тіджарет, Туреччина	3	
49	КРКА, д.д., Ново место. Словенія	9	
50	Лек фармацевтична компанія д.д. Сандоз Фармасьютикалз, Словенія	6	8,6%

51	Бушу Фармасьютикалз Лтд., Японія	2	
52	Такеда Фармасьютикал Компані Лімітед, Японія	2	2,3%
53	Софарімекс-Індустріа Кіміка і Фармачеутика , С.А, Португалія	4	
54	ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», Республіка Білорусь	1	0,6%
55	Такеда ГмбХ, Німеччина	5	2,9%
56	Сігматек Фармасьютикал Індастріз, Єгипет	1	0,6%

57	Брюфармекспорт с.п.р.л., Бельгія	2	1,2%
58	ВАТ «Гедеон Ріхтер», Угорщина	3	1,7%
59	Балканфарма Дупніца АД, Болгарія	4	2,3%
60	Валдефарм, Франція	1	0,6%
61	Апотекс Інк, Канада	2	1,2%
62	Ламп Сан Просперо, Італія	1	0,6%
63	АстраЗенека, Швеція	3	1,7%
64	Реккітт Бенкізер Хелскер Лімітед, Велика Британія	6	3,3%
65	Астеллас Фарма Юроп, Нідерланди	1	0,6%
	Всього 65	174	100%

З таблиці 1 видно, що лікарські препарати для досліджуваного сегменту ринку надходять з 21 країни. При цьому тільки 21,2% препаратів досліджуваної групи виробляють на території України.

Серед 10 вітчизняних фірм-виробників лікарських засобів зазначеної дії лідером виступає ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров`я», м. Харків, яка виробляє 21,6% вітчизняних ліків для лікування пептичної виразки і гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (рис. 1).

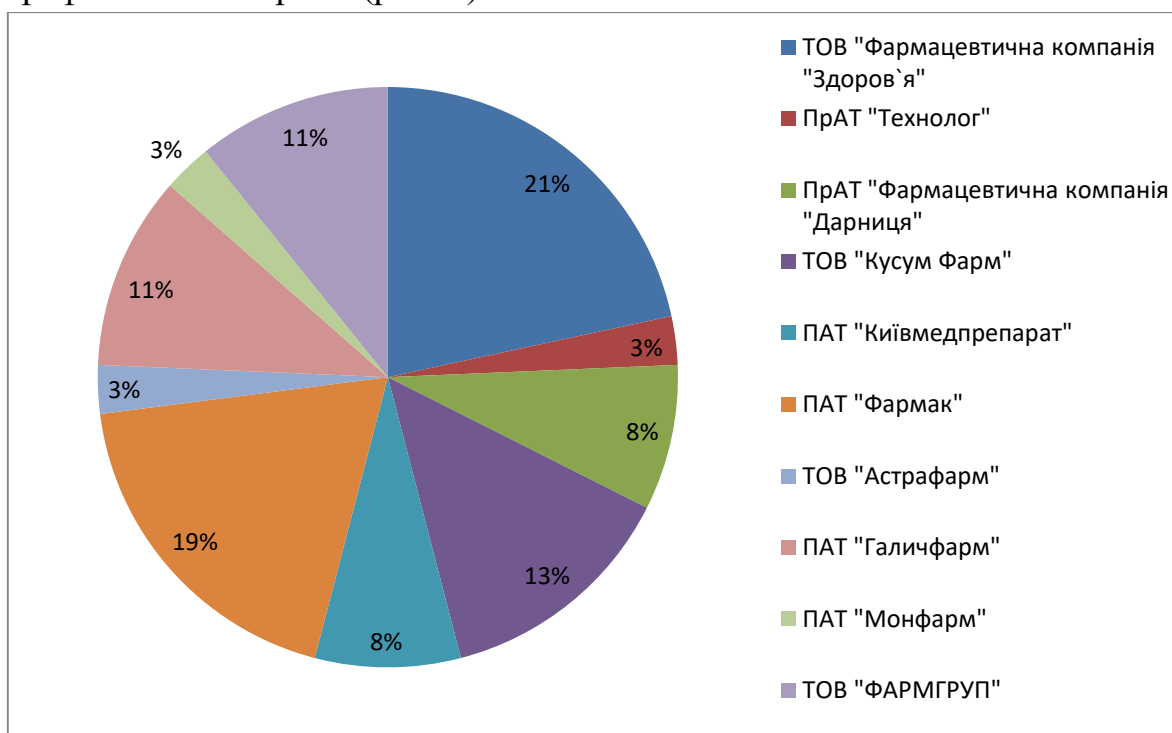

Рис. 1. Діаграма розподілу вітчизняних виробників лікарських засобів для лікування пептичної виразки та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби

78,4% препаратів даної групи надходить із-за кордону, з 20 країн від 55 фармацевтичних компаній, лідерами з яких виступають виробники з Індії (35,1%), Словенії (8,6%), Іспанії (6,9%)

На наступному етапі було визначено рівень конкуренції між виробниками препаратів-аналогів досліджуваного сегменту ринку. Для цього розраховали коефіцієнт напруженості K_{vi} за формулою:

$$K_{vi} = \frac{n-1}{n}$$

де n – кількість всіх конкурентних аналогів фірм.

При цьому, досліджувані лікарські препарати були згруповані за діючими речовинами на 20 груп для монопрепаратів та 10 груп для комбінованих препаратів згідно класифікації АТС:

Для монопрепаратів:

- група ранітидина;
- група фамотидина;
- група мізопростолу;
- група омепразолу;
- група пантопрозолу;
- група лансопрозолу;
- група рабепразолу;
- група езопрозолу;
- група декслансопрозолу;
- група сукрафальту;
- група пірензепина гідрохлорида;

Для комбінованих:

- група амоксициліна;
- група кларитроміцину;
- група натрія альгіната;
- група солей вісмута

Результати розрахунку наведено в табл. 2.

Таблиця 2.

Показники коефіцієнту напруженості між виробниками лікарських засобів для лікування пептичної виразки та гастроезофагеальної рефлюксної хвороби

Назва діючих речовин	Коефіцієнт напруженості (K_{vi})
Монопрепарати	
Ранітидин	0,85
Фамотидин	0,85
Омепразол	0,94
Пантопрозол	0,96
Лансопрозол	0,75

Рабепразол	0,88
Езомепразол	0,92
Мізопростол	-
Декслансопразол	-
Сукрафальт	-
Пірензепіна гідрохлорид	-
Комбіновані	
Солі вісмута	0,8
Амоксицилін	-
Кларитроміцин	-
Натрій альгінат	-

Проаналізувавши отримані дані, можна зробити висновок, що найбільша конкуренція спостерігається серед фірм, які випускають аналоги пантопразолу ($K_{vi}=0,96$), омепразолу ($K_{vi}=0,94$), езомепразолу ($K_{vi}=0,92$). Лідерами в даній конкуренції виступають виробники з Індії.

Серед фармацевтичних фірм-підприємств, що випускають зазначені препарати, є вітчизняні: ТОВ «АША», «Фармекс Груп», ТОВ «Кусум Фарм».

Ряд препаратів: мізопростол, декслансопразол, сукральфат, пірензепіна гідрохлорид, не мають аналогів на фармацевтичному ринку України. У даному випадку конкуренція відсутня ($K_{vi}=0$).

Висновок. Вивчено конкурентоспроможність фармацевтичних компаній-виробників лікарських засобів для лікування пептичної виразки та гастроезофагеальної рефлюксної хвороби, що надходять на фармацевтичний ринок України. Встановлено, що вітчизняні виробники надають на зазначений сегмент ринку тільки 21,2% лікарських засобів. Найбільша конкуренція спостерігається серед виробників препаратів – аналогів пантопразолу, омепразолу, езомепразолу. Визначена група препаратів – аналогів, серед виробників яких конкуренція відсутня.

Дане дослідження буде продовжено.

Перелік використаних джерел інформації

1. Бабак М.О. Гендерні особливості поширеності гастроезофагеальної рефлюксної хвороби / М.О.Бабак // Сучасна Гастроентерологія. - 2011.-№ 3. – С. 11-16
2. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua>
3. Звянцева Т.Д. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба / Т.Д.Звягинцева. А.И.Чернобай // Ліки України. – 2012.- № 5. – С. 20-25
4. Компендиум. Лекарственные препараты. URL: <http://compendium.com.ua>

5. Кордубайло Ю. Аптечный рынок Украины по итогам 2013 г. Helicopter View. / Ю. Кордубайло // Ежедневник «Аптека». – 2014. - № 926 (5). – С. 35-37
6. Котвицька А.А. Маркетинговий аналіз асортименту гастроентерологічних лікарських засобів на прикладі інгібіторів протонної помпи / А.А Котвицька, В.П. Ходаківська // Фармаком. – 2013. - № 1. – С. 100-106
7. Котвицкая А.А. Изучение тенденций развития рынка лекарственных перпаратов для лечения язвенной болезни желудка в Украине / А.А.Котвицкая, В.П.Ходаковская// ВестникТаджикского национального университета . Серия естественных наук. – 2014. - № 1/3 (134). – С. 181-186
8. Лечение пациентов с гастроэзофагеальной рефлюксной болезнью. Все ли вопросы решены? / Е.Ю.Еремина, С.И.Зверева, Д.Е.Рязанцева [и др.] // Клинические перспективы гастроэнтерологии , гепатологии. – 2015. – № 5. – С. 32-39
9. Слободянюк М.М. Позиціонування противиразкових лікарських препаратів групи омепразолу на українському ринку / М.М. Слободянюк, А.В. Івченко, Н.М. Скрильова // Фармац. Журн. – 2009. - № 5. – С. 10-14
10. Трухан Д.И. Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь в практике врача первого контакта / Д.И. Трухан, Л.В. Тарасова // Здоров`я України. – 2013. - № 23 (324). – С. 34-35

1. Babak, M.O.(2011) GenderI osoblivosti poshirenosti gastroezofagealnoyi reflyuksnoyi hvorobi . Modern Gastroenterology, 3, 11-16.[in Ukrainian].
2. Derzhavniy reestr likarskih zasobiv Ukrayini. URL: <http://www.drlz.com.ua>
3. Zvyantseva, T.D., Chernobay, A.I. (2012) Gastroezofagealnaya reflyuksnaya bolezni. Drugs of Ukraine, 5, 20-25. [in Ukrainian].
4. Kompendium. Lekarstvennyie preparati. URL: <http://compendium.com.ua>
5. Kordubaylo, Yu. (2014) Aptechnyiy ryinok Ukrainyi po itogam 2013 g. Helicopter View. *Daily«Pharmacy»*,926 (5), 35-37. [in Ukrainian].
6. KotvItska ,A.A., Hodakivska.V.P. (2013) Marketingoviy analiz asortimentu gastroenterologichnih likarskih zasobiv na prikladi ingibitoriv protonnoyi pompi . *Farmakom*,1, 100-106. [in Ukrainian].
7. Kotvitskaya, A.A., Hodakivska.V.P. (2014) Izuchenie tendentsiy razvitiya ryinka lekarstvennyih perparatov dlya lecheniya yazvenoy bolezni zheludka v Ukraine. *Bulletin of the Tajik National University. Science series*, 1/3 (134), 181-186. [in Tajikistan].
8. Eremina, E.Yu, Zvereva, D.E, Ryazantseva, D.E. (2015) Lechenie patsientov s gastroezofagealnoy reflyuksnoy boleznyu. Vse li voprosyi reshenyi?. *Clinical perspectives of gastroenterology, hepatology*, 5, 32-39. [in Russian].

9. Slobodyanyuk, M.M., Ivchenko.A.V., Skrilova.N.M. (2009) Pozitsionuvannya protivirzkovih likarskih preparativ grupi omeprazolu na ukrayinskomu rinku. *Pharmaceutical Journal*, 5, 10-14. [in Ukrainian].
10. Truhan, D.I., Tarasova.L.V. (2013) Gastroezofagealnaya reflyuksnaya bolezn v praktike vracha pervogo kontakta .*Health of Ukraine*, 23 (324), 34-35. [in Ukrainian].

УДК 615.24: [616.333-008.6 + 616,33 / .34-002] - 085: 339.13]: 339.137.021 (477)

Т.П.Заричная, Т.Н.Литвиненко, И.А.Бреус

Изучение конкурентоспособности фармацевтических компаний-производителей лекарственных средств для лечения пептической язвы и гастроэзофагеальной рефлюксной болезни, которые поступают на фармацевтический рынок Украины

Ключевые слова: рынок лекарственных средств, пептическая язва, гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь, фармацевтическая компания, конкурентоспособность

УДК 615.24:[616.333-008.6+616,33/.34-002]- 085:339.13] :339.137.021(477)

T. P. Zarichnaya, T. N. Litvinenko, I. A. Breus

Studying the Competitiveness of Pharmaceutical manufacturers of Medicines which enter the pharmaceutical market of Ukraine and used for treatment of gastroesophageal reflux disease and peptic ulcer

Key words : drug market, pharmaceutical company, competitiveness, gastroesophageal reflux disease, peptic ulcer.